

Inhoud

Voorwoord	9
1 Voorbeeld(ig) gedrag	15
Preventie, naar een veilig klimaat	18
Preventie en leraargedrag	20
Eigen houding	20
Preventie en surveilleren	26
Schoolreizen en excursies	29
De-escalerend optreden	31
Preventie schoolbreed	33
Schoolfeesten	39
Straffen	42
De aandacht terugpakken	48
Schorsing en verwijdering	49
Afkoelplek en time-out	51
Belonen	52
Slotwoord	53
2 Ga d'r maar uit	55
Alledaagse ordeverstoringen	56
Grensoverschrijdende ordeverstoringen	60
Eruit sturen en eruit zetten	67
Straffen	72

Het conflict	74
Het conflict met derden en stress	77
Het slechtnieuwsgesprek	82
Wat niet te doen bij een slechtnieuwsgesprek	82
Wat wel te doen bij een slechtnieuwsgesprek	83
De sfeer slaat om	84
Geweldservaringen	88
Slotwoord	89
3 Een <i>light</i>-training	91
Uitgangspunten voor coachingsgesprek	92
‘Wat werkt’-principes	94
Doelen van begeleiding	96
Intake en selectie	97
Houding trainer	101
Bestaande trainingen	103
Niet realistische gedachten ombuigen	107
Werkvormen	108
Stoeispelen	109
Zelfverdedigingsoefeningen	111
Groepsgesprekken	112
Ontspanningsoefeningen	113
Rollenspelen	117
Overige werkvormen	118
Transfer van het geleerde	119
Rapportage en evaluatie	121
Slotwoord	122
4 Achtergronden	125
Inleiding	125
Agressief gedrag in de klas	126
Agressietypen	130
Je zin krijgen en de baas spelen (ook: instrumentele agressie)	131
Van je afslaan (ook: <i>undercontrollers</i>)	132
Opkroppen en ontploffen (ook: <i>overcontrollers</i>)	132

Factoren die het vóórkomen van agressie in de hand werken	133
Kindkenmerken	134
ODD en CD	136
Autisme en agressie	140
Ouders	141
Omgevingsfactoren	145
Leeftijdgenoten	145
School	146
Virtuele werelden	147
Tegenbeweging	149
Slotwoord	151
Literatuurlijst	153
Over de auteur	157